

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban dtvéve:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 17.

A király születés napja.

Nehéz gondok között telik el az idén a király születés napja.

Hamarabb elvégzi a felséges család az üdvözléseket, mint máskor, mert kell az idő a fontos államügyekre s az örvendező unokák és rokonok után a megszorult miniszterek következnek sorra súlyos gondokkal mázolva szürkév a gratulációk rózsás derűjét.

Egy jól nevelt család is sok gondot okoz, ha számos tagból áll, mennyi keserves bajt csinál egy olyan kevésbé nevelt és annyi tagból álló kompánia, melyből Ausztria van összegyurva s melynek atyja a császár, a mi királyunk.

A parlament nem működik, a miniszterek tehetetlenek, a nemzetiségek halálos gyűlölködésükkel lehetetlenné teszik egymásnak a boldogulást, sőt inkább készek szét robbantani Ausztriát, mint elnézni, hogy egyik fő elem a német vagy szlovén sikert érjen el benne.

Ez a rettenetes felfordulás a mi alkotmányos életünkre is rá nehezedett, nálunk is bajt csinál.

A rossz gyerekek tanító bácsija Thun gróf nagyon gyenge pedagógusnak bizonyul. Az engedetlen makacskodókat czukorral akarja rend és fegyelemhez szoktatni, s mert otthon nincs czukor csak keserűség, hát a szomszédba néz át, hozzánk és azt akarja, hogy mi adjuk az ő rossz fia számára a czukrot, egy kis provizórium, vagy 14. §., vagy kvótá-emelés formájában.

Innen eredt a baj.

Ugy látszott, hogy a mi jó királyunk is elfogadja talán ezt a pedagógiai nézetet, de csak látszott.

Bánffy ugyan majdnem ököllet vitte keresztül a czukorpremiáról szóló törvényjavaslatot, melylyel exportérdekeit vélte előmozdítani, de most fordított egyet a taktikáján és nem szándékozik édes-séggel szolgálni a szomszédnak.

Gyorsan megszakította csendes nyaralását és rohant Ischlbe a felséghez, utközbe még meg is szelidített egy pár németet s vitte magával kíséretnek.

A közös miniszteri tanácskozásban aztán és a korona tanácsban hevesen kezdett argumentálni a magyar pedagógiai felfogás mellett, ami olyan formán hangzik, hogy az engedetlen gyerekeknek nem czukor való, hanem vessző. Engedjen az alkuban Thun gróf, majd akkor hamarabb megjózanodik a parlamentje.

Pár nap előtt így állott a helyzet, melyet Goluchovszky is magáévá tett s úgy látszott a király is elfogadott. Ekkor jöttek a hírek a Bánffy győzelméről.

Most azonban ismét ködös a helyzet és bajos tisztán látni, hogy ki felé hajlik a győzelem.

Napok kérdése még a bonyolult ügyek végleges rendezése s e napok közé esett a felség születés napja.

Családjá és országai elébe járulnak a felségnek, e legmagasabb születésnap alkalmából mint gratulánsok, s a család szeretete után összehasonlítást tehet népei között a felség.

Itthon nálunk rend van és béke. Minden törvény a maga idejére letár-

gyalva, minden tárgyalás befejezve. A régi alapot nem akarja kijátszani vagy félre dobni az ország, s a 67-es alapon dolgozta ki újra a kiegyezési törvényeket. Mikor pedig készek voltak e törvények, akkor már nem volt kivel kiegyezni, Ausztriában megszűnt először az alkotmányosság. Hanem az ország még ekkor sem emelte fel mereven a törvényt, a felség által is elfogadott, elesküdt törvény fegyverét, hanem amennyire a törvény megszegése nélkül mehetett, elment és hosszú provizóriumot szavazott meg, mely idő alatt fenntartja a lejárt régi kiegyezést és kész újból egyezkedni, ha addig Ausztria rendbe jön. Tovább nincs szükség menni, nem is lehet a törvény miatt.

Ime a provizórium ideje végét járja, nálunk minden rendben van, semmi nemü akadály nem áll az ügyek menetében, sőt áldozatkészségre is hajlandó volt az ország és a helyzet mégis bonyolult, a gondok súlyosan nehezdednek a királyra és megrontják még legkedvesebb családi-ünnepét is. Miért? Ki ennek az oka?

Ausztria is ott lesz a gratulánsok között. Megfogja-e köszönni a király ennek a népnek az idej születésnap keserves gondjait?

Mi hisszük, hogy ha a Bánffy győzelméről szóló hírek koraiak voltak is, de azért győzni fog a mi igaz ügyünk. A király igaz, alkotmányos érzésű szíve a biztosíték erre.

Bizalommal nézünk a jövőbe és a régi szeretettel kiáltjuk: éljen a király!

P—y.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A pünkösödölők.*

Irta: Votisky Antal.

— Verka te! Verka!

— Jövök már, lelke Nagyasszony! Szaladok! És kibukkant valahonnan az udvarház leghátsó sarkából egy kis kőzos, bamba képű leányka, a kezében nagy hosszú meszelőrudat tartva.

A nagyasszony meg ott állt a konyhaajtóban, könyökig felgyürt karokkal. Termetes természetén valósággal diszlett jókora feje, melyen kicsattanni készült a két erőspiros zsiros arc.

— Haj! hol üldögélsz már, mint a Bődök bornyajuk, te! Siess csak, gyere csak, meg ne simitsalak azzal a meszelőfával.

— És nagy sürögve beperdült a konyhába, a hol tudja Isten, mi minden jóféle sistergett a tűzhelyen. Az asztalon elő volt készítve egy tányérban két jódarab frissensült turósrétes. A konyhaajtón belépő kis szolgálányra nagy hatást tett a jóféle turósrétesnek az illata. Kigömbölyödött a két kis bamba féltő orcácskája és vigyorgott is egyet hozzá, hogy hát:

— Nekem szánta tán a nagyasszony?

— Hát egy kis nadragulya nem volna jó! Mi? kiáltott jókedvűen a nagyasszony. Nesze csak fogd ezt a téstát. Ez az egyik a Szarap-

* Pünkösdi régi népszokás Szegeden.

kaéké, az a mssik meg a Lubonyáéké. Aztán fuss gyorsan, mond, hogy köszöntetem a nagyasszonyokat, élvezzenek a friss sütememből, ha jónak látják. No, mit nézel, tán az angyalaidat látod? haladj frissen, térj is vissza még frissebben, mert hallom ám már a második szomszédban a pünkösödölőket!

Nosza! Fut is Verka, tán a harmadik szomszédon is tulvan már!

A nagyasszony meg élesíti a füleit, mert hát a szomszédból áthallik egy pár süldőleány vékonyka hangja, hogy:

Száljon le a házra az Isten áldása
Mint régente szállott
Az apostolokra!

— No lelkeim! Már csakugyan nemsokára jöttök! És visszavitte az emlékezetét a régi-időkbe, negyven meg ötven esztendővel és jól esett megtapasztalnia, hogy ő is el el járt pünkösödlni a nagyanyám meg a sógorasszony nagyasszonyékhöz, meg a kedvesebbik szomszédasszony nagyasszonyéhoz. Hej mert divatja is volt ám akkor a pünkösödölésnek Pünkösdkor, nem úgy mint manapság. Akkor minden második jóra való házban megesezt. Ma bizony fehér hollóknak is beillenék egy kis pünkösdi fehér csapatocská. És elgondolkozott egyszeribe a nagyasszony, közbe belesóhajtván a gondolataiba, hogy: nem is úgy van már, mint régen volt.

Feliasztja azonban egy illedelmes köszöntés.

— Isten jó napot adjon, nagyasszonyom!
— Neked is adjon édes leányom! És végig nézte a kistizenkét tizenhárom éves leányt, a ki piruló arcocskával áldogált előtte, várván a mondandókat.

— Itt volnánk egy páran, nagyasszonyom, egy kis pünkösödölés végett.

— Igen? És kik vagytok, galambom?

— Hát a Csimpók Veruska a menyasszony, aztán meg a Szálás Kati, a Kis Tóth Klára, a Cseppes Mária, meg jó magam, a ki vezetném a csapatkát.

— Hát te melyik vagy? Megtetszett a nagyasszonynak a kis viruló leányka, mikor olyan bátran felelgetett a kérdéseire. Aztán meg olyan szép buzavirág szemecskéi is voltak, meg a haja is olyan aranyos volt.

— A Cserépék Ilonkája vagyok, nagyasszony lelkem?

— Ne te! Csak nem? És mintha a szivébe furódott volna valami a jó asszonynak. Eszébe jutott valami a multakból, a mi úgy facsargatta a szivét, hogy csak megtartani is nehéz volt.

— De tán csak nem a Cserép Ferencz leánya vagy? A ki elvándorolt innen vagy tizenöt évre? A fuvarosé?

— De igen nagyasszony! Miért is ne!

— Nem tudod te, nem tudod te! No, menj csak no, mond meg a többieknek, hogy kerüljenek bejebb!

A kis leány nagysebesen kisurrant a többi kis süldőleányhoz, a kik az utcán vára-

Az árvapénzek elhelyése. Az árvapénzek elhelyezésének szomorúan aktuális ügyében figyelemreméltó határozatot hozott nemrég a belügyminiszter. Egyik vármegye intézkedésének megsemmisítésével elrendelte tudniillik, hogy a vármegye évről-évre újból névszerinti szavazással határozzon az elhelyezés kérdésében. Az eddig követett gyakorlat, így hangzik a megsemmisítés megokolása, nem felel meg sem a törvény intenciójának, sem pedig az árvapénzek elhelyezése körül követendő ama pontosságnak, melyet a vármegye közönségének erkölcsi és anyagi felelőssége tudatában szem előtt kellett volna tartania.

A vármegye közönsége ugyanis még 1878-ban, tehát ezelőtt husz évvel határozta volt el, hogy az árvapénzeket melyik takarékpénztárnál helyezi el s azóta nem hozott újabb határozatot az elhelyezés dolgában. Minthogy azonban a vármegye bizottsági tagjainak sorában évről-évre fordulnak elő változások: a törvényben kötelezőleg megszabott anyagi felelősség érvényesíthetése szükségessé teszi, hogy a pénztintézet, vagy pénztintézetek névszerinti szavazással évenként újra kijelöltesse. Máskülönb, ugymond a miniszter, »az anyagi felelősség érvényesíthetése nehézségekbe ütközik, sőt idők múltán lehetetlenné válik«.

Feldult sirok.

— A városi tanács hegyeletésérté. —

(g. z.) Nagyvárad város tanácsának a legújabb »halhatatlan« érdeme az a nagy buzgalom, melyet a temetők rendezésében (?) kifejt. Mintha nem volna elég sokkal fontosabb és sürgősebb dolga, erélyesen, még a kegyelet megsértésével is keresztülviszi nagyon rosszul megválasztott tervét.

A büntető törvény szigorúan intézkedik a temetők megsértéséről s más törvényünk szigorúan előírja, hogy mily idő múlva szabad csak megháborgatni a sírban fekvők nyugalomát.

S mintha nem volna tudomásuk a város háza urainak ezekről a törvényekről, azokat teljesen ignorálják s durván sértik.

Az újváros központi temető rendezésével kegyeletlenül feldúlták az ág. ev. temető egy részét, áthelyezés czime alatt, a nélkül, hogy a

koztak. Az öreg nagyaszonynak meg ugyan könybelábadt a szeme. Most már igazán eljárt a gondolkozása messze-messze, az elmúlt időkbe. Eszébe jutott neki a gyakori mese, a nagy gazdag leányról, a ki szegény embert szeret s a kit az anyja, a nagyaszony kitagad az igénytelen szeretetért. Az a nagy gazdag leány az ő igen kedves, egyetlen leánya volt, az a szegény pedig az a fuvaros, a Cserép Ferencz Kivándoroltak szegények a városból valahova el messze, hogy ne legyenek az anya szemei előtt. Aztán most ni, visszakerültek. A kislányuk meg ide is került, az édes. Mintha csak a saját kisgyerekkori képmását látná a nagyaszony. Hát az anyja, hogy lehet, hol lehet? Ujra megszólalt a kis Cseréplány:

Itt vagyunk nagyaszony!

Fölrázta bizony a nagyaszonyt a kedves háng a merengéséből. Felnézett. Maga előtt látta az öt kis leányt, a kik közül az egyik menyasszonyi ruhába volt öltözve, a többi meg szép ártatlan fehérbe. Mindnek olyan volt az arca, mint a legszebb tulipiros bazsarózsa. Mind szépek voltak biz azok, de neki legszebb volt a kis Cserép Ilka, hiszen hát talán az ő unokája is volt vagy mi.

— Kezdjétek hát gyerekek, kezdjétek!

Az öt kis leány pedig rákezdte a pünkösödést, kedves, ártatlan gyerek hangon:

A pünkösödnek jelős napja,
Szentlélek Isten küldötte

sírban nyugvók hozzátartozóit előzetesen értesítették volna.

Most az olaszii temetőben követtek el olyan durva vandalizmust, amelyért még könnyen a büntető törvénynyel is meggyúlhet a tanács baja.

A legutóbbi szakkbizottsági ülésen jelentette be az elnök, hogy a városi tanács a bonczházat, mely eddig a járványkórházban volt elhelyezve, az olaszii temetőben építteti fel és pedig a Nagy-Temető-utca végénél levő kapu bal oldalán, közvetlen a sírósó-lakkal szemben.

A bizottságban szó nélkül keresztülment a dolog.

Tekintsük azonban az ügyet először is közegészségi szempontból.

A tanács engedélyével, közvetlen a temető ezen része mellett csak nem régen új házsor keletkezett. Akik ezekben laknak, aligha fogadják szívesen ez intézkedést. A bonczházban néha már erősen erjedésnek indult hullákat helyeznek el, s ennek a közelléte inficziálja a környék levegőjét. Természetes következménye aztán ennek, hogy az ottani házak értéke csökken, mert bérlőt vagy egyáltalában nem, vagy sokkal kevesebb haszonbérre kapnak.

Ezenkívül különösen nyáron száz és száz család itt jár a temetőbe elhunyt kedveseinek sírjához. Ezekre sem kellemes a bonczház ilyen közelsége.

Sulyosabb beszámítás alá esik azonban a sulyos kegyelet és temetősértés.

A hova a bonczházat tervezték s már az alapját is lerakták, több sír volt, a melyeket most is gondoztak az elhunyt hozzátartozói. Az épület helyén voltak eltemetve: *Ádám János* ev. ref., temették 1883-ban; *Bánczky János* ev. ref., temették 1884-ben; *Rozs Jánosné* ev. ref., eltemették 1885-ben. Ezekon kívül még többen is nyugodtak az épület helyén, a mit igazol azon körülmény, hogy az alap ásásánál egész halom csontot szedtek ki s szállítottak a temető végében levő csont kamarába.

A fennálló törvények ellenére szabad és erkölcsi tekintetből megengedhető volt-e ezeknek az alig 13—15 év óta nyugvó halottaknak, de egyuttal egy egész városrész lakóinak nyugalomát, békességét megzavarni.

A Réten ugyanis a mint elterjedt a vanda-

lizmus hire, azt a legnagyobb felháborodással fogadták. Gyűlést tartottak s csak egy pár befolyásosabb embernek sikerült lecsillapítani a kedélyeket.

Különbben az ügy még ezzel nem ért véget s a bonczház építését, mely még miniszteri jóváhagyást egy sem nyert, a legmagasabb fórum elé akarják vinni.

*

A fentebb elmondott nagyon is botránys ügyben úgy értesülünk, egy deputáció is járt a polgármesternél, aki nagyon silány érvek felhozásával a deputáció kérelmét nem találta alaposnak s a boncz és hullaház oda építését az orvosok érdekében szükségesnek mondta.

A városi tanács tegnap délelőtt szintén tárgyalta az ügyet s nem látta a panaszokat arra nézve bebizonyítottak, hogy az építés területén sírokat dultak föl, illetve egyengettek el.

A további építést azonban egyelőre beszüntették, tekintettel a felebbezésre.

Azt hisszük, a felebbezésnek meg is lesz a kívánt sikere, mert nem mindenütt bannak olyan kegyetlenséggel a temetők iránt, mint az utóbbi időben Nagyvárad város tanácsa elég merészen teszi.

A keztüiről.

A jóizlésű, elegáns nő három dolog által tűnik ki legjobban a plebejusok tömegéből: s ez a fontos háromság a kifogástalan frizura, czipő és keztü. Lehet valaki bármily gazdagon öltözve, suhoghat a selyemtől s ragyoghat az ékszertől — egy pár repedezett, széjjeltaposott czipő, tisztátalan keztü és rendetlenül vagy ügyetlenül feltüzött hajzat a legelőnyösebb benyomást is képesek nyomban tönkretenni. Az incorrekt czipőt még csak valahogy el lehet tussolni a hosszú szoknya alatt, a rosszul sikerült frizurára védő fátyolt borithatunk, — a csunya keztü ellen azonban nem létezik orvosság, mint — egyszerűen fel nem venni. Mert az ember sohasem tudja, mikor juttathatja zavarba és kellemetlen helyzetbe ez a haszontalan és mégis nélkülözhetlen portéka; ha már pedig takarékoskodni akarunk vele és sajnáljuk rögtön eldobni a hanyatló korszakuk-

Erősítse meg szívünket
Az apostolokkal.

Minékünk áldás a
Szentlélek malasztja,
Mert megárménykozott
A szűznek virága.
Mitőlünk is Gábiel üdvözlettel áldva!

Szűz anyától született
Krisztus istállóban.
Kint és halált szenvedett,
Feküdt koporsóban,
Tanítványi láttára méne mennyországba.

Pünkösöd napján szent lelkét
Oda elküldötte,
Az apostolok szívét
Megerősítette.
Hogy árván maradjanak, azt meg nem [engedte].

Megtelvén a szentlélekkel
Kezdenék szólni nyelvekkel.
Örülünk azért ő néki
Mondván édesnek ötét
Felmagasztalván szent lelkét mindörökké
Amen.

Igy énekeltek a kis leányok kegyeletes emlékeképen az apostoloknak sok szépet és jót. A nagyaszony pedig csak elgondolkozott. Nem tudá kiverni a fejéből az ő leányát, a kinek az édes magzata tudtán kívül itt énekel nek a

többiekkel. Miért is nem mutatkozik az az asszony. Hej, hisz de szívesen kebelére fogadná! És ujra odanézett a kis Cserép lánynak a kis piros orcácskájára, a ki nagy buzgón éneklé:

Hej, czintus, czintus,
Fehér tulipántus,
Kössetek virágot, a Jézus markába!

A nagyaszony bizony majd odaszaladt a szép kis gyerekekhez, hogy a karjaiba zárja, hogy kipótolja szeretetben vele szemben azt, amit a saját édes leányánál elmulasztott. De erősen tel is tette magában, hogy megajándékozza így úgy, s meg is üzeni az anyjának, az ő leányának, hogy térjen vissza az édes anyához, a kit rég nem látott. Tele volt most a nagyaszony lelke túlaradó szeretettel.

A kis Cserép lány meg csudálkozva nézte a nagyaszony arcának jóságát és szelid kedélylyel fogta meg a kis menyasszony kezét, hogy tánczchal végezze be a pünkösödést. A kis lányok pedig tánczoltak és a táncz mellett így végezték el a pünkösdi emléknótát:

A pünkösdi rózsza kihajlott az utra,
Szedje föl menyasszony,
Kösse koszoruba,
András, bokrétás
Felesége jó tánczos,
Jól meghuzd, jól meghuzd
A lovadnak száját,
Ne tipodja, ne tapodja
A pünkösdi rózsát.

nak neki indulókat — úgy nagyon üdvös dolog, ha mindig egy pár kifogástalan keztyűt viszünk magunkkal tartalékban, bárhová megyünk.

Igaz, hogy költséges dolog ez a pedanteria a keztyű dolgában; azonban ne sajnáljunk inkább évente egy ruhát és kalapot törölni a meghatározott toilette-járulékából, mint sem hogy csak egyszer is röstelleni kéne jó izlésű emberek előtt a keztyű helytelen adjusztálását.

Hogy keztyű nélkül az utcára, vagy látogatóba, színházba, estélyre menni egyáltalán a házon kívül megjelenni, merő képtelenség, azt tán mondani se kell; azért is a gyermekeket korán kell hozzá szoktatni a keztyű viseléséhez, nehogy később ügyetlenül és nehezen mozogjanak benne. E szabály alól csakis öreg vagy beteges nők vannak kivéve, kiknek nehezükre esne vagy fájdalmat okozna, ha keztyűt nem tarthatnák szabadon.

Oly vizitnél, melynél a kalapot le nem tesszük, a keztyű sem vetendő le, kivéve különös felszólításra. Legjobb tájékoztató azonban — mint mindenben egyébként — a többiek viselkedését megfigyelni, mert az sem illendő, sőt néha komikus hatású, ha az egyik vendég azzal tüntet, hogy ünnepélyesen, kalapban, keztyűben trónol egy fesztelen jó ismerős kedélyes társaságban.

A keztyű feltalálása és eredete oly ősrégi homályba vész, hogy lehetetlen kezdetét meghatározni, mivel az egyiptomi falfestményeken, az emberi kultúra legrégebb emlékein is előfordul már.

Valószínű azonban, hogy ázsiai népek hordták legelőbb; különösen a perzsák fejtettek ki nagy luxust e téren. Tőlünk vették át a görög és római nők; a férfiak közt eleinte nem akadt sok híve, mivel az elpuhultságnak és elasszonyosodásnak jelül tekinték az új divatot.

Később azonban mindenki rákapott s római császárnak idejében épp oly kelendő volt a drága préméből, selyemből, biborból készült, arannyal és drága kövekkel himzett keztyű, mint hajdan a régi sybarita városokban. A középkorban még nagyobb tért hódított a keztyű, sőt fontos jelképül szolgált eljegyzésnél, világi vagy egyházi investitúráknál.

A leghíresebbek ezen korból a spanyolgyártmányok. Olaszországban oly keztyűket

tudtak készíteni, melyeknek selyem szövete valami finom, gyorsan ölt méreggel volt preperálva. Ily kedves ajándékkal segítette volna át állítólag elledici Katalin sógornőjét, D'Albret Johannát a másvilágra.

Az eleinte kurta száru keztyű a századok folyamán hosszabb és hosszabb lesz, — az első francia császárság idejében könnyökön felül érőt viseltek a hölgyek kivágott ruháikhoz. Azóta szintén sok mindenféle módosításon ment keresztül, mire napjainkban elérte változatossága tetőpontját, a meunyiben minden alkalomra másféle keztyűt ír elő a modern szokás: van bál-, utcza-, sport-, vizit stb. keztyű s ezeknek színe és fagonja is folytonos változásnak és a divat szeszélyeinek vau alávetve.

Alexandrowna.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr. Szeptember 18. Kerékpár virágkorzó a Sport-téren.

* **Ő Felsége születés napja.** A legelső magyar ember: a koronás király születésnapját hódoló tisztelettel ünnepli ma szerte az ország népe Ő Felsége jogára alatt. Kigyul a szivekben az alattvalói hódolat és szeretet lángja s buzgó imát rebeg ajkunk a legalkotmányosabb fejedelem és Felséges csiládja drága életéért. Külsőleg is fényvel, szeretettel fejezi ki hűségét a nemzet. — Nagyváradon a házakat már az este fellobogózták. Ma csütörtökön délelőtt pedig a I. sz. kath. székesegyházban ünnepélyes Te Deum és szent mise lesz, melyet dr. Schlauch Lőrincz bibornok püspök pontifikál nagy segédlettel. A közös hadsereg távol lévén, a helyben állomásozó honvédség vonul ki díszben az ünnepélyre. A szent mise alatt a székesegyházi ének és zenekar a következő egyházi zenedarabot adja elő:

Kersch: Ecce Sacerdos.

Geppert: Te Deum.

Beleznay: Szt. Lőrincz mise.

Lányi: Veritas, Sopran és Cello duett (Kotauschek J. k. a. és Szmazsenka E. ur.)

Cherubini: O salutaris.

utezaajtót kinyitni, hát . . . hát . . . el . . . elfelejtettem, hogy melyik darab a Szarapkaéké.

— Oh te, te Isten csudája te, vagy mit is mondjak rád. És bizony keresgéltem is a meszelőrud után a nagyasszony, mert mód nélkül bosszus volt ám arra a fránya lányra. Már hogy is ne. Épen a pünkösdi napján tudott ilyen bamba lenni! Ötven esztendeje hallgatja már a nagyasszony a pünkösdiöléseket, vagy tán régebben is, de még ilyen nem esett vele. De megakarta lakoltatni azt a kis bamba cselédet. A kis Cserép Ilka azonban olyan gyönyörű könnyörgő szemekkel tekintett rá, hogy ne bántsa. Nem ált ám olyan bolondos vigyorgásra a két orcája, mint a többi süldőleánynak, mikor a Verka esetét hallá, hanem csak oda nézett a nagyasszony szigorú szeméibe, édesen, könnyörgőn, mintha tudta volna, hogy a nagyanyja áll előtte.

És a nagyasszony meg is szelidült erre az édes nézésre, mint a kezes bárány. Csendesen elküldte a Verkát, sok szép és jó omlós kalácsot és jó illatu turós rétest osztogatott ki a leányok közt, amannak az egynek pedig csendesen, szeretetteljesen odaszólt:

— Aztán Cserép Ilka, megmondhatod ám az anyádnak, hogy szívesen látnám máma ebédre az apáddal meg veled együtt is, vagy mi, pünkösdi szent napjára.

A többi felekezeti templomokban szintén lesznek hálaadó isteni tiszteletek Ő Felsége születés napja alkalmából.

* **Személyi hír.** Stáll Géza, debreczen város főmérnöke, a ki a honvéd-hadapród iskola megtekintése végett néhány napot városunkban töltött, tegnap haza utazott.

* **Allamsegély a tautóknak.** Az újabb törvény minden iskola fenntartóra kötelezőnek mondja ki az 5-öd éves korpótlékok megadását, annyit azonban meg tesz a kultuszminister, hogy egyes szegény iskolafenntartóra némi hozzájárulással megkönnyíti a korpótlékok kifizetését. Biharmegyében legújabbán a következő tanítók ötödéves korpótlékaikhoz utalt ki a kultuszminister hozzájárulást: Pércsi Lajos és Varga Gyula csatári ev. református, Kántor Elek, Vágó János, Bognár Károly és Báthory Bálint b.-udvari ev. ref., Seres János és Varga Bala bojti ev. ref., Kurucz Imre bogoszlói ev. ref., Matolcsy Gyula belényesujlaki ev. ref., Nagy József b.-félegyházai ev. ref. tanító javára.

* **Törvényszéki hírek.** A helybeli törvényszék büntető osztályán most ért véget az első szüneti tanács működése, amelynek tagjai voltak Nagy József, Gram Sándor és Kiss Rezső, akik most szabadságra mennek. A másik tanács pénteken kezdi meg működését, ennek tagjai: Millye Gyula, Fassie Pál és Sima Gyula. A törvényszék most is hetenkint kétszer fog végtárgyalást tartani, kedden és pénteken.

* **Az új malom vámmentsége.** A nagyvárad egyesült László és Hunyady malom részvénytársaság legközelebb megkezdte működését. Az új vállalat megkereste Nagyvárad város tanácsát, hogy társaságát vámkedvezményben részesítse. Kérélmel teljesen azonos azzal, a melyet a régi László malom felszámoló bizottsága intézet annak idején a városhoz, de a közgyűlés a kérelmet elutasította. Az egyesült kéri, hogy a városból kivitt örlemények, valamint az ezek előállításához szükséges és behozott terményekre a város 15 évi kövezetvámmentséget engedélyezzen. A városi tanács a kérelmet véleményezés végett kiadta a nagyvárad kereskedelmi és iparkamarának.

* **Felvételek a bábaképezdebe.** A nagyvárad m. kir. bábaképezdén az 1898/9. évi téli tanfolyam közelebb nyílik meg. Akik a tanfolyamra magukat felvétetni óhajtják, folyamodványukat 1898. szept. 5-ig a vallásministerhez címezve, a bábaképezde igazgatóságához töltsék be. Szükséges okmányok: keresztlevél, esketési, erkölcsi, illetőségi és szegényrégi bizonyítvány.

* **Gyermek-szinielőadás.** Kedélyes, pompás multság lesz ma, a király születése napján este Karger Sándor kitűnő nyári helyiségében. A szintársulat derék tánczmestere; Stadler István már hetek óta tanítja azokat a kedves kis apróságokat, akik egyszermáskor gyermek szerepekben a színpadon fel szoktak lépni, két kis szindarabra. A tágas üveges teremben már készen a gyönyörű színpad, a melyen a kicsikék szerepelni fognak. Azonkívül Stadler egy szólótánczot, végül pedig az összes vendégek tánczolniak kivilágos kivirradtig. A ritka szép mulatságon a szülőkön kívül a szintársulat tagjai jelen lesznek. Vendégek szintén ígérték megjelenésüket s így egyike lesz ez az ünnepély a nyár legszebb multságainak.

* **A közkórház jövő évi költségvetése.** Az ember nem szívesen szorul a segítő kézre; ezért a kórházak, egy páringyenélőt leszámítva, nem a legkedvesebb tartózkodó helyei a becstelen, dolgozni szerető embereknek. Biharmegye közkórházában példás rend volt mindig, de a szegény ember mégis félt, ha csak a kórház

A vidám kis leányok félő nreccsal tekintettek az ének után a nagyasszony felé, hogy mit is mond a pünkösdiölésre? Ad-e jó illatu finom kalácsot és ad-e mellé jó, szép szót, üdvös tanácsot?

Az pedig jóságosan nézegette végig a derék kislányokat, de legjobban köztük azt az egyet. Szólni is akart épen.

Ekkor rohant be a Verka nagy sirva a nagyasszonyhoz. Egyenesen hozzászaladt és kérve kérte tőle a bocsnátot.

— Mi a fránya lelt, te ördögfiók? Átdadtad a rétest?

— Jaj nagyasszony — zokogott a kis lány és elővette a kötője alól a tányért. Ott volt biz azon a rétes is, csak hogy roppant össze volt szurkálva a teteje a kívánatos tésztának.

— Mit csináltál te ördögmozgással, te?

— Jaj, ne is tessék kérdezni, felelt szepgeve a kis vászoncseléd, míg meg, meg csuklott a sirástól. Hát azt tetszett mondani, hogy ez az egyik a Sarapkaéké, az a másik meg Lubonyáéké. Szaladtam én instálom, de utközben, hogy el ne felejtsem, hát erre a darabra is, meg a másikra is oda bökődtem az ujjaimmal, hogy ez a Sarapkaéké ez a Lubonyáéké ez a Szarapkaéké és a Lubonyáéké, jaj Istenkém — és újra jót csuklott a sirástól.

— Jól van, de hát miért nem adtad oda frányalekét!

— Hát, hát a Szarapkaéknál csengetni kellett; oszt csengettem is. De mire kijöttek az

nevét hallotta. Éppen nem katolikus bizottsági tagok indították meg a mozgalmat, hogy a megyei kórházba apácza ápolókat alkalmazzanak. Két évi tanácskozás után sikerült — dr. *Nogáll* János felszentelt püspök buzgólkodása folytán — a Ferenczrendű irgalmas nővéreket megnyerni a kórházba ápolókul. Ez az újítás csak jótékonyan hatott a humanus intézet működésére. Ma már nem félnek a kórház gyógykezelésétől, mert tudják, hogy gondos, odaadó ápolásra találnak az önfeláldozó nővérek gondozása alatt. — Hónapról-hónapra mind több beteget ápolnak Biharmegye kórházában. A jövő évi költségelirányzat elkészítésénél is tekintettel voltak erre. A kórház 1899. évi kiadását 78,402 frtba vették fel s a fedezet az alapok stb. jövedelméből 2029 frt, tehát az ápolási díjakból 76373 frt lesz fedezendő. A belügyminiszter a kórház ezen költségvetését jóváhagyta.

* **Jubileum.** A következő sorok közzétételére lettünk felszólítva, minek szívesen teszünk eleget. Ft. C s o m á k J á n o s kiérd. esperes, furtai plébános ur folyó évi augusztus hó 6-án tölté be az Ur kedvező kegyelméből 40 éves áldozári tisztét, mely idők leforgása után e hó 25-én fogja az Ur oltáránál Istennek — kitől papi hivatását nyere — a hálaadó s végtelen értékű szentmise áldozatot Kecskemét város díszes templomában bemutatni. Ugyancsak ott fogja széles családi körben jubileumát is megtartani, kinek ez alkalomból, kik őt tág körben ismerik és mi is furtai hívek szívből kívánjuk, hogy Isten őt a reá bízott hívek lelki vezetésében s magyar hazánk díszétl üde egészségben még igen-igen sokáig éltesse! Ad multos annos!

* **Mire készen lesznek az iskolák.** A ref. egyháztól a város által bérelt körözpárti iskola épületének legalkalmatlanabb helyiségeit a jövő hónapban kezdődő tanévben nem foglalják el, mert a fiúiskolát áttelepítik a régi reáliskolába s a körözpárti épület tűrhetőbb termetit a leányiskola foglalja el. A városi tanács értesíti erről az ev. ref. eklézsia elnökségét azzal, hogy a rozoga épületen tervezett tatarozások most már feleslegesek. — Együttal arról is értesíti a tanács az eklézsia, hogy a szintén bérben birt v.-velencei óvoda-helyiségre sem lesz tovább a városnak szüksége s végül az eklézsia által bérelt összes iskola helyiségeket 1899. augusztus hó 31-től felmondja, mert ekkorára felépíti a város az iskolákat.

* **Halálozás.** Résztvétel vettük a következő gyászjelentést:

Alolirottak szomorodott szívvel jelentik felejtellen jó nő, gyermek és testvér: Botár Istvánné szül. Sebe Emiliának, f. hó 17-én reggeli 3 óra körül életének 25-ik, boldog házassága 4-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai f. hó 18-án délután 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az élesdi állomásról az élesdi temetőben örök nyugalomra tetetni. Mely végtisztesség tételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Élesdi, 1898 augusztus 17. Áldás és béke lengjen porai felett! Botár István m. kir. állomás főnök és a gyászoló család.

* **Járványos betegségek Biharmegyében.** Augusztus hónap első felében, 1-től 15-ig a járványos betegségek nagyobb számmal fordultak elő Biharmegyében. A gerinczagyhártalob a fél hónap alatt Tótiban 1 esetben, 1 halálozással fordult elő; régebbi megbetegedés 2 maradt az előző hónapról s ebből is meghalt 1. — A hökhurut Vajdán 5, M.-Telkiben szintén 5 esetben fordult elő, régebbi beteg 18 volt, s ebből meghalt 2. — A hólyagos himlő 4 új esetben, 1 halálozással; a vörheny 10 esetben 2 halálozással szerepelt; régi beteg 5 volt. — Hasihagymáz 7 esetben lépett fel. — Roncsoló toroklobban 9 ujabban és 3 régebbi betegedés volt; meghalt 2 gyermek. — A vérhas 6 esetben egy halálozással, a kanyaró pedig 65 eset-

ben egy halálozással fordult elő. Régebből 20 kanyaró beteg volt a fél hónap alatt gyógykezelés alatt.

* **Hírek az ügyészség köréből.** Dr. *Popp Aurél* kir. ügyész tegnapi naza érkezett szabadságáról s hivatalát már át is vette. *Meszlényi Antal* aradi kir. alügyész, aki *Popp Aurél* helyettesítette, tegnap vissza utazott Aradra.

* **Összecserélt név.** Néha nem a legkellemebb az embernek, ha összecserélik a nevét mással. Így járta meg Moskovits Izrael nagypiacztéri vendéglős. Kern József kedélyes diskurzus után szóról-szóra, majd karóra került egy másik vendéggel s véresre verték. Lapunkban tévedésből úgy került Moskovits Izrael korcsmáros neve, hogy ő látta el Kern Józsefet a bot vastagabb végével, pedig sem a kártyázásban, sem a verekezésben nem vett részt. Kernnek győztes ellenfele Bicza József volt, aki azt állítja, miszerint elég oka volt arra, hogy egy kis becsületre tanítsa Kern Józsefet.

* **A debreczeni Ördögárgok.** *Téglás Gábor* folytatja a népvándorlás korabeli Ördögárgok kutatását. Ez ideig a Nagycserén, Fancsikán Bánkon, Paczon található sánczmaradványok irányát állapította meg. A nyomok a város felé, egészen a Degenfeld szőlőtelepig vezették. E régi hadi földművekből a tudós igazgatótanár máris arra a következtetésre jutott, hogy Debreczen a hajdankorban igen nevezetes hadászati központ lehetett. Erről *Téglás Gábor* külön tanulmányt fog írni. Kedden Debreczen és Hadház közt nyomozza az ördögárgokat; szerdán pedig a Hortobágyra rándult, ahol ezuttal csak előszemlélt tart s az eredményhez képest a jövő évben veszi behatóbb tanulmány alá a Hortobágyot. A közoktatásügyi miniszter *Téglás Gábornak* ezen kutatásokra 300 frtot utalványozott azzal a kikötéssel, hogy az ásatások folyamán felszínre kerülő régiségekre a nemzeti múzeum igényeit főtartja s a visszamaradó tárgyak elhelyezéséről a könyvtárak és múzeumok felügyelője intézkedik.

* **Elfogott rablógyilkos.** Debreczenből írják: Hirhedt gonosztevő került a múlt héten a csendőrség kezébe. Az elfogott rabló: *Szabó Sándor*, tiszafüredi illetőségű. Lökötésen kezdte a betyáretetet s egyike volt a leghirhedtebb lökötőnek. Pár évet töltött is ezért a fegyházban, de mikor kiszabadult, régi mesterségét folytatta, sőt gyilkosságot is követett el. Huszonkét hosszú esztendő töltött el a fegyházban, de hát a hosszú idő mit sem változtatott rajta, *Szabó Sándor* a régi maradt. Bebizonyította ezt azzal a tettevel, melyet e hó 8-án elkövetett. *Szabó Sándor* éjjel ellátogatott *Fehér Márton* tanyájára dinnyét lopni. A tulajdonos észrevette az éjjeli tolvajt, rákiáltott, de az ekkor futni kezdett. Fehér utána, de a tolvaj — látva, hogy veszélyben van, — hátrafordult, forgópisztolyát előrántotta s kétszer Fehérre lőtt. Mind a két lövés talált. Egyik golyó a vállát érte, a másik az arcába fúródott s súlyos sérülést ejtett Fehéren. A megsebesült Fehér összeszedve minden erejét, a közelben levő tolvaj kezéből kicsavarta a forgópisztolyt s segítségért kiáltott. Már előbb, a lövés zajára elősiettek a szomszéd tanyákból s idejekorán odaérkeztek, mert a gyöngülő Fehér már alig bírta tartani. — Az összegyűlt emberek *Szabó Sándort* megkötözték s a csendőrséghez kísérték hol még az is kiderült, hogy *Szabó* most is el van ítélve két évi fegyházra s azért bujkált, hogy el ne foghassák. Később azt is bevallotta, hogy a múlt héten a debreczeni határban két lovat lopott s eladta. *Szabó Sándor* most ismét odakerül, hol életének javarészét eltöltötte.

* **A Városligetért.** *Rátka József* a Városliget fejlesztésére segélyért fordult a városhoz, a tanács azonban felhívta, hogy számoljon

el a már adott 100 frt hova fordításáról. *Rátka József* azonban nem kért a napszámoktól és szekereseiktől minden két garasról bélyeges számlát és nyugtát s így a polgármesterhez intézett beadványában részletesen rámutatott a Városligeten általa végeztetett munkálatokra. A tanács a jelentést tudomásul vette számlák nélkül is. Hát a segély azonban hol marad.

* **Hol az óra?** Lapunk tegnapi számában említettük, hogy *András Szida* lakónőnek egy 70 frt értékű órája elveszett s a lopással *Moskovits Lipót* gyanúsítja a rendőrség. Mint értesülünk, a közlemény annyiban téves, hogy az óra ellopásával nem *Moskovits Lipót*, hanem egy teljesen idegen ember van gyanúsítva.

* **Öngyilkos ifju.** Tegnap Debreczenben *Grosz Károly* 15 éves kereskedő segéd öngyilkosságot kísérelt meg, elvágta borotvával a nyakát. Azonban észrevették még ideje korán s megmentették. A fiatal ember tettének oka ismeretlen.

* **Mac Kinley** nevét ugyancsak megtanulták Európában. Az Egyesült-Államok elnöke, aki a harczi dicsőség ritka gyönyörűségét is élvezheti, az antietami csata alkalmával tűnt föl először, a szecesszionista háboruban. Az ohioi 33. ezredben szolgált, amely parancsot kapott, hogy az ellenség ellen induljon. A katonák a reggeli kávéjukat sem ihatták meg, *Mac Kinley* őrmester, aki akkoriban 18 éves volt, nem oszthatta szét a reggelit, pedig ez volt a megbízatása. Hát két ösvért fogatott be egy talyiga elé és a golyózápor közepette járt-kelt a katonák közt és osztozotta a kávé. Az sem riasztotta el, hogy egy golyó leterítette az egyik ösvért. Tod ohioi kormányzó hadnagyi rangra emelte az amerikai Napoleont.

* **Szezon tolvaj.** Még alig kezdődött meg a hegyen a szőlőérés és már is megkezdődött annak a pusztítása a kétlábu filoxerák által. Az utóbbi időben ugyanis a hegyen nagyon sok szőlő veszett el, amiért is a szőlőtulajdonosok mindent elkövetnek, hogy a tetteseket megcsipjék. Az első tettest tegnap sikerült elfogni s bevitték a rendőrségre, ahol azután beismerte, hogy már harmadikban volt a *Tóth Ferencz* szőlőjében, ahonnan elvitt 30 kiló szőlőt. A rendőrség a tettest *Erdei Mihályt* ezért a 30 kiló szőlőért elítélte százötven forint pénzbüntetésre, amit ha le nem tud fizetni, átváltotatnak tizenöt napi börtönre. — Ez a szigorú büntetés bizonyára nem fogja eltéveszteni a hatást s bizonyára sokaknak elvesszi a kedvét a szőlő lopástól.

* **Eltévedt csikó.** Tegnap *Déri János* üvegkereskedőnek egy pejszörű, alacsony, kancza csikója a rontói állomás mellett eltévedt s még ez ideig nem találták meg. A kár s ez uton kéri fel mindazokat, akik a csikó hollétéről tudnak, hogy azt vele tudassák. A káros üzlete Nagyváradon a Fő-utcán van s az értesítéseket ide kéri.

* **Megszökött cselédek.** A cselédeknek mostani rosszasa egészen köztudomásu dolog, végtelen sok baj velük s a rendőrségnek igen sok bajt okoznak. Vannak természetesen kivételek is, olyanok, akik a legbecsületesebben végzik nehéz munkájukat. Tegnap három hajadonnal gyűlt meg a rendőrség baja. Ezek: *Köteles Zsófi*, *Pusztai Juli* és *Méhes Mari*, akik megszöktek tegnap a gazdájuktól s nem tértek haza. Mind háromnak a gazdája tegnap fent járt a rendőrségen és a szökevényeket feljelentette, aminek következtében most köröztesüket elrendelte.

* **Megcsipett csizmatolvaj.** A rendőrség tegnap elfogadta *Szákari György* foglalkozás nélküli csizmadialeányt, aki Gyiresen *Fürész Tótyer* kovácstól ellopott egy csizmát és több apróságot. A lopást a tettes beismeri s azt mondja, hogy ott látta a csizmát s az alkalom tette tolvajjára. A csendőrség azonban nem így ismeri Szákari, akivel már nagyon sok bajok volt s így letartóztatták s a bűnjelt képező csizmával együtt behozták az ügyészségre.

Mennyibe kerül a párisi nő? A legszerényebb igényű párisi nőre is, ki csak némileg hódol a divatnak, alkalmazhatók Harpagonnak Moliére »Fukarjában« elmondott szavai: »Ha kiszámítom, mennyibe vagy te kalapodtól-czipődig — megél abból egy egész család«. A párisi nő toilettéjének értéke minimum 6—7 ezer frank. Ehhez számítjuk a szükséges ruhadarabokat is, de nem vesszük figyelembe az elegáns franczianő nélkülözhetetlen kocsiját. Mindenesetre van neki egy 200 frankot érő láncza, 400-at érő órája, legalább 60 frankot érő melltűje, lorgnetteja 80 frank értékű, valódi gyöngy fülöngyűje 2000-et, fésűje 80, kalaptűi 60, három karperecz 2000, arany utikészlete 500, kalapja 60, sapkája 80, toilettéje 300, desousja 200, napernyője 80, a tollboa pedig 80 frankba kerül. Ez az egyszerű párisi nő, hát még a többi! Szegény férfiak!

SZINHÁZ.

Az ünnepi diszeloadás.

Éljen a király! — A tíz szobor. — Mátyás diák.

Közös sorsuk az ünnepi és mindenféle alkalmi előadásoknak, hogy többé-kevésbé unalmasak. Nem áll ugyan ez az egész tegnapi estéről, de annyi bizonyos, hogy nem egyszer olyasféle óhajok támadtak a közönségben, hogy báresak ünnepelhetne már — otthon. Legtöbben nem is választották az ünneplés színterét a meleg bódét; a földszint csaknem üresen állt, csupán a karzat, a hálás karzat telt meg roskadásig.

Sorrendet tartva, elsőnek E. Kovács Gyula ódájáról kell megemlékeznünk. Őszintén bevalljuk, hogy nagyon nehéz róla helyes képet adni. Készséggel beismerjük, hogy a verssorok pompásan gördültek, csengően rimeltek, hogy a trópusok és figurák a költészettan minden követelményeinek megfeleltek, hogy maga a művész szavalata befejezett egész volt — és mégsem nyomhatjuk el azt a meggyőződésünket, hogy hiányzott belőle valami: a lelkesítő, gyújtó tűz! Az a tűz, a mit nem trópusok és figurák, sem nem a páthosz kelt föl, hanem a mely a benső, tiszta meggyőződésből támad és szinte önkéntelenül pattan ki a hallgatóság lelkéből is. Ezt valóban sajnálat nélkülöztük. — A művész különben zajos tapsokat aratott.

Valódi ünnepélyes hangulatot az est második pontja, a *tíz szobor* néma képlete keltett. Nemesak a fényözön, a ragyogás volt valóban káprázatos; nagyban emelte a hatást az egyes alakok kitűnő jelmeze s a Hymnusz fenséges hangjai. Legjellemzőbb s a köztudatnak legmegfelelőbb volt *Anonymus* (Hornyánszky), *Verbóczy* (Váradi) és *Bethlen Gábor* (Bartos) szobra. Mind a három helyes felfogásra és jó ízlésre vallott. Úgyes volt *Szent Gellért*, (Heltai), *Pázmány Péter* (Kassai) és *Pálffy János* (Pataki). *Tinódi Sebestyénből* Vendrei kissé neveltséges figurát csinált, a mi épp oly kevéssé felel meg a történelmi tudatnak, mint a pózoló *Zrinyi Miklós* (Odry vagy a világfájdalmak *Bocskay István* (Mezey). *Hunyady Jánosban* (Tompá) pedig inkább szerettük volna a törökverő rettentetlen agg hőst, mint az ifju kezdő leventét látni. Talán az elhelyezés is jobb lett volna történelmi sorrendben, mint színmetrikusan; így nagyon kimért volt. Igaz ugyan, hogy a kimértséget némileg enyhítette a hölgyek csoportjában uralkodó érthetetlen általános derűtlenség.

Fényben, csillogásban nem volt hiány. A remek képletet ismételtelen be kellett mutatni.

Király ünnepen királyt dicsőítő darab kellett s így került színre *Balogh István* bátyánk *Mátyás diákja*. Annak idején nagy hatása le-

hetett; ma is tetszett sok valóban elévülhetlen részlete. De azért megérzett rajta, hogy nem a jelenkornak való már.

Teljes elismeréssel kell adóznunk Szentgyörgyinek. Az ő czinkotai kántora mintegy tükre lehetne az összes népies alakoknak. Hanghordozását, mozdulatait, maszkját mintha egyenesen a pusztákról hozta volna színpadra, oly közvetlen benyomást keltett velük. Felvonások végén zajos tapsok hívták a lámpák elé.

Hálás szerepe volt *Vendreinek* mint tót diáknak; csak az a baj, hogy inkább drótos tótnak, mint diáknak öltözött. Az igaz, hogy hogy így zajosabb sikert ért el, a karzat — de meg a földszint is — viharos kacagással kísérte minden mókáját.

Mátyás királyt *Tompá* személyesítette a tőle megszokott könnyed eleganciával. Különösen tetszett a harmadik felvonás fényes jelenetében. Mindössze kissé királyibb trónust választhatott volna magának; így nagyon féltettük szegény I. Béla sorsától.

Fess kis apród volt *Baróti* Irma, míg *Hatala* Györgyike Katalin szerepében tünt ki érzékes játékával. A többi szerepet Török, Hornyánszky, Bartos, K. Árpási Kata, Váradi, Laczkó A., Odry, Vank és Leővey adták sikerrel.

Karónekek, diszletek (a trónus kivételével) kifogástalanok. A rendezés minden tekintetben megfelelő. R—r.

Szinköri hírek. *Nivbe* — a klasszikus angol bohózat kerül ma csütörtökön színre a főbb szerepekben Baróti J., Marosi A., Laczkó A., Solti H., Váradiné, Bartos, Leővey, Odry, Pataky és Vendreivel.

»1848.« bemutatója lesz holnap pénteken. A darab, melyet a szabadságharc 50 éves fordulójára: Verő György irt a budapesti Népszínház számára, s mely azóta állandóan műsoron van — hazafias tárgyánál fogva nálunk sem téveszti el hatását. Az előadásban részt vesz kevés kivétellel az egész személyzet és nagy számú statisztá sereg, a kikkel naponta előadás után próbál a rendező. A premiérre már ma csütörtökön megválthatók a jegyek a szinkör nappali pénztáránál.

TANÜGY.

A továbbképző szaktaufolyam fejlesztése. Nagyvárad városában már évek óta szép eredménnyel működik a segédek továbbképző tanfolyama, s a különféle szaktaufolyamok a legjobb hatással vannak az ifju iparos segédek szakmabeli képességének emelésére. Az évi kiállítások, amelyekben rajzaikkal s más munkáikkal vesznek a tanfolyam hallgatói részt, a szakértők dicséretét érdemelték ki eddig. A tanfolyamot azonban fokozatosan fejleszteni kellene, de erre kevés az az összeg, amit egyesek és erkölcsi testületek nyújtanak. Az állam évenként 500 frt segélyvel járult a tanfolyam költségéhez. Nagyvárad város tanácsa felkéri a kir. tanfelügyelőséget, hogy az évi állami segélynek 500 frtről 1500 forintra leendő felemelése iránt tegyen előterjesztést a miniszterhez.

IRODALOM.

Vettük a következő felhívást, mit legkészségesebben teszünk közzé:

Felhívás.

Végelgyengült hitben ami társadalmunk. Éltető lehetként járt rajta végig »Szent Antal kenyere«-nek eszméje, mely újra költi a szívben a már-már kivesző szeretet, hogy a társasági nyomor enyhítésére siessen. Nyolcz év óta csaknem az egész világon érzik a hívők Szent Antal segítő erejét: amióta megértették az ő szavát: kenyere a szegényeknek. Ezer áldás fakad

azóta nyomában. Ezt az áldást akarjuk mi magyar hazánk katolikus népével közölni, midőn lapot adunk kezébe: Páduai Szent Antal Lapját. Kettős cél vezet bennünket a lap kiadására. Az első: Szent Antal tiszteletét terjeszteni, általánosítani és a »Szegények kenyere« minden házba beszerezni. A második: Vallásirodalmunkat gazdagítva olyan lapot szerkeszteni, mely olvasóink lelki épülésére szolgál, őket szórakoztatva oktatni, nekik egy-kékedves órát szerezni egyaránt képes legyen. Ezért először: Élénk figyelemmel kísérve a kath. hitélet minden mozzanatát, legfőbb gondot és tevékenységet fogunk fordítani Szent Antal ügyeire. Érintkezésbe kívánunk lépni mindazon hitközségek-, egyletek- és körökkel, hol a Szent Antal tiszteletéből kifolyó »szegények kenyere« pörsölyt tartanak és közölni fogjuk Szent Antal segítségét, hogy a jó példa és a nyilvános hálálkodás ott is érvényt szerezzen hitünk legmagasabb alap-törvényeinek: az égiekbe vetett bizalomnak és a szükségben levők gyámolításának, a hol e téren még semmi sem történt. Továbbá másodsor: Felfogjuk ölelni lapunkban az egyházat, vallást és a polgári társadalmat érdeklő ügyeket. Gondoskodni óhajunk olvasóink mindennemű szellemi szükségleteiről azt akarjuk: legyen lapunk a magyar nép családjában a legkedvesebb házi-barát és tanácsadó. »Páduai Szent Antal Lapja« ez év októberében fog először megjelenni és azután minden hónap elején egy ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 1 korona 60 fillér (80 kr.) Megrendelhető: Budapesten, IV. kerület, Szent-Ferencziek zárdájában, Mészáros Kálmán atyánál. Keresztény katolikus hívek! Sorakozzatok Páduai Szent Antal zászlaja köré. Mi hiszszük, hogy a közönség pártolásával fenti nagy céljainkat el fogjuk érni. A hitélet fellendülése és a szegénység enyhítése csak áldást, boldogságot, békét hozhat a mi szép hazánkra. Nekünk ez a béke és boldogság lesz legszebb munkadíjunk. Budapesten, 1898. Nagyboldogszony napján. Mészáros Kálmán Szent-Ferencz-rendi áldozár, Buday Aladár a Bp. kath. Népkör titkára, szerkesztők és kiadók.

MULATSÁG.

Mulatság Bihar-Füreden. Kedves mulatságot rendeztek a mult napokban a bihar-füredi nyaralóba, amelyen igen sokan vettek részt. Ott volt Páve Mihály nagyváradi és Radu Demeter lugosi püspök, a belényesi gymnásiumi tanári kar s ugy a fürdő, mint a környék fiatalsága. A kedélyes mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

A mulatságban részt vettek: Pallay Erzsike, Hoványi Gyuláné, Korda Boriska, Havlacssek Mariska, Czeilik Györgyné, Kovalik Irén, Huni Margit, Kávási Anna, stb.

Igazságszolgáltatás.

Elítélt tüntetők. Május elsején a bonai kútnál kisebbszerű tüntetés volt, amelynek a vezetője Kohon Lipót volt. A rendőrség annak idején a vádlottakat el is ítélte s ezen ítéletet a belügyminiszter is jóváhagyta, akinek az ítélete tegnap érkezett le. A miniszteri ítélet szerint elvannak ítélve a kihágásért: Kohon Lipótot és Pasuk Károlyt 15 napi elzárásra s 100 frt pénzbüntetésre, ami esetleg még 10 napot tesz ki, Oláh Károlyt és Oláh Imrét 8—8 napi elzárásra s 50—50 frt pénzbüntetésre, Nagy Sándort, Fenesi Károlyt, Rizmán Lajost, Mócs Györgyöt, Fodor Bélát, Jambor Mihályt és Hercz Sámuel 3—3 napi elzárásra s 10—10 frt pénzbüntetésre.

A nagyváradi kir. tábla elintézett ügyei.

Büntető tanács.

Előadó: *Molnár Géza.*

2824. Kedrean Juon Lazu s. t. szándékos emberölés — részben megváltoztatva.

2721. Sztrugar Izidor s. t. vallás elleni kihágás — föloldva.

2838. Bandár Lajos s. t. épség ellen kihágás — rendelet.
 2739. Fóris Imre zugírászat — helybenhagyva.
 2757. Maguran Lena lopás — megsemmisítve.
 2878. Bosnyák Mirku becsületsértés — részben megváltoztatva.
 2912. Gorbedi Imre becsületsértés — helybenhagyva.
 2947. Szombathelyi Béla jogtalan elsajátítás — helybenhagyva.

Polgári tanács.

Előadó: *Czvek Kálmán.*

1799. Lövy József és fiai — Klein Mihály — rendelet.
 1801. Szalontai tkptr. — Jámbor Juliánna megváltoztatva.
 1921. Zsáka vidéki népbank — Balogh János — helybenhagyva.
 1922. Tóth Sándor — Unor Juliánna — rendelet.
 1927. Taranbanca Szófia — Taranbanca Juon — helybenhagyva.
 1928. Biharmegye árvapénztár — Deák János — rendelet.

REGÉNY-CSARNOK.

TIZ EV MULVA.

Irtá: Stella.

2.

Bakta arany ifjúságának két tagja folytatta e társalgást, Gyimesi Zsófi és Dobos Pista. Ez arany ifjúságnak különben csak Zsófi volt tagja, mivel Pista 5—6 év óta csak mint vendég szerepelt Baktán, tanárjelölt volt, az egyetemen tanult, bár igaz, hogy a vendégeskedés 4—5 hónapot tett ki évente.

Zsófi magas karcsu alak, csupa élet, csupa tűz. Inkább csinos, mint szép, ismerősei azért elragadtatással beszéltek róla, mert mint mondák a haja és szem színének feltűnő ellentétes voltában — az arany sárga, ez korom fekete sűrű sötét pilláktól övezve — annyi báj rejlett, hogy önkénytelen megragadta az embert. Hanem hát e bájokat nem igen engedte csodálni, mivel meglehetősen visszavonultan élt, bár ez elvonultság nem igen egyezett össze eleven természetével. De hát kárpótolta magát; a telet rendszerint a fővárosban tölté, nyáron meg itthon voltak az ő kenyeres pajtásai a Dobos fiúk.

Pista a kisebbik — a philofter és Richárd a nagyobb a technikus. Pistáról azt mondták általában, hogy Vizvárnak méltó utódja lehetne, külseje igen hasonlított reá, aztán meg a hol megjelent egy szó, egy mozdulat elég volt, hogy derűtséget okozzon, no és mennyi malicziával bírt! Mindenkit kiesufolt, kinevetett, pedig nem is a háta mögött, hanem szemtől szemben de ezért nem haragudtak reá, mert mindez olyan modorban történt, hogy nem is lehetett érte haragudni. Máskülönb pedig rendkívül komoly volt, ha kellett t. i. A gymnasiumban mindig első, később az egyetemen is kiváló volt. Tanárai büszkeséggel tekintettek reá, a jövő nagy emberét látták benne.

A technikusról Richárdról még Bakta járásbírója is — ki pedig az egész alföldön leg-szebbnek, leghódítóbbnak képzelte magát s ki mellesleg mondva Richárdnak nagy ellensége volt, elismerte, hogy igen szép, jó modoru fiu, ki minden asszony, minden leány szívébe beférkőzik, ami nem is csoda, mondá nem egyszer a járásbíró irigyen, mert hát az az átkozott szárazfa is segítségére van, hisz ugy tud vele bánni, hogy Reményi meg Rác Pali csak kis miskák mellette.

A hölgyek nem egészen így vélekedtek róla, mert szörnyen hü volt. Tudta, hogy szép és nem is késett azt észrevétni, midőn kifogástalan csinnal utolsó divat szerint öltözve, gomblyukában virággal valahol megjelent s győzedelmes tekintvén végig a jelenlevőkön, szemei azt látszottak mondani: itt vagyok, nézettek; vagy mikor szép hölgyeknek szépeket mondott, miközben kabátja ranczeit simította ki s a csinos kaczkias bajuszát pödörgette és ryt-hunikusan himbálta jobb lábát.

A két fiu sokat járt Zsófikáékhoz. A 4—5 hónapot mit évente szünidőként itthon töltöttek, legkellemesebben az ő társaságában telt el, de meg hát szülőiket is szoros barátság fűzte egymáshoz, aztán még a gazdaságuk is szomszédos volt, lakásukat pedig csak a kerítés választá el egymástól. Különb együtt nőttek fel, együtt ábrándoztak a jövőről s együtt terveztek — t. i. Richard és Zsófi művészi körutat, melyen Richard hegedűn, Zsófi czimbalmon brillirozott volna. Meg kísérték Pistát is belevonni terveikbe — ki komikus arcz fintorításaival roppant hatást kelthetett volna szerintük — de nem sikerült. Mit, mondá ilyenkor Pista sértett önérettel, csörgő sipkát akartok rám adni, olyan nincs, keressetek más bolondot!

Richard a későbbi években is megmaradt jó pajtásnak, míg Pista csak igen ritkán csak kivételes esetekben használta azt a hangot, melyre a köztük fennálló viszony jogosította. Zsófi most már nem művészi körutról álmodott, hanem másról. Jött ment a világban, de azért a Dobos fiuknál szebbet jobbat nem látott. Melyik hát az igazi? . . .

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király születésnapja.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 O Felsőge születésnapja alkalmából holnap a vérmezőn csapatszeme lesz.

Ünnepségek a pápa nevenapján.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 Rómából sürgönyzik: A klerikálisok ő Szentsége XIII. Leó pápa nevenapján, mely a jövő vasárnap lesz, nagy ünnepségeket tartanak. — A Szentatya testileg gyenge ugyan, de szellemileg egészen friss.

Miniszterek tanácskozása.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 Bánffy báró miniszterelnök, Josipovich és Lukács miniszterek délután 2 órától kezdve négy órán keresztül tanácskoztak a horvát kiegyezésről.

Több tekintélyes ujság a helyzetről.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. táv.)
 Prágából jelentik: A »Politik« írja, hogy az osztrák és magyar miniszterelnökök között a felmerült ellentétek jelentékenyen csökkentek. Ez a fordulat egyedül a király közbelépésének köszönhető, kinek egyedüli óhaja volt a differenciák kiegyenlítése. Ő Felsőge kívánságához képest most csak egy dolog lebeg a két miniszterelnök szemei előtt: a kompromisszum előkészítése.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 A »Pester Lloyd« mai száma a válságról cikkezik. — A »Presse« mai számában megkezdte Magyarország ellen indítandó hájszáját, a »Reichswehr« pedig konstátálja, hogy az osztrák parlamentben kilátásba helyezett harcz egy birodalmi krízis fontosságával bír.

A kilenczes bizottság ülése.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 A katolikus kongresszus kilenczes bizottsága szeptember 12-én összeül.

Braun báró beteg.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 Braun báró államtanácsos, a kabinetiroda főnöke Ausseban veszedelmesen megbetegedett.

Személyi hírek.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. távirata.)
 Erdélyi Sándor igazságügyminiszter két heti távollét után Budapestre érkezett. — Gróf Tisza István családjával 4 heti fürdőhasználatra Pöstyénbe érkezett és a Ferencz-nyaralóban vett szállást. — Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy ma Nagy-Apponyba utazott.

Akezió az önálló vámterület mellett.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 A függetlenségi párt az önálló vámterület érdekében szeptember 4-én Kecskeméten és szeptember 26-án Debreczenben népgyűlést fog tartani.

Magyarok ünnepe idegenben.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. távirata.)
 Scheweningen-ből távirják: Az itt tartózkodó magyarok aug. hó 18-án ő Felsőge születése napján az itteni katolikus templomban délelőtt 9 órakor misét mondatnak, melyre az osztrák fürdővendégeket is meghívták. Augusztus hó 20-án, Szt. István napján ugyanebben a templomban szintén fognak misét mondani.

Zeller miniszteri tanácsos halála.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 Zeller, miniszteri tanácsos, a »Madarász« és »Bányamester« szerzője ma Badenban meghalt.

A kalóz-király nem nyugszik.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 A »Bud. Hirlap« által leleplezett Inger Soliman nem elégedett meg első világraszóló gázságával, hanem budapesti megbizottjának meghagyta, hogy szereljen föl újabb expeditiót, melyre tényleg együtt van százezer frank és most akarnak elindulni Szomalba, ha ugyan meg nem gondolják a dolgot.

Elkobzott hetilap.

Budapest, aug. 17. (Saj. tudós. táv.)
 A Pancsován megjelenő »Végvidék« című hetilapot elkobozták, mert az igazságügyminiszter ellen cikket írt.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, augusztus 17. (Saj. tud. táv.)
 A hadügyminiszter tévesnek jelentette ki azt a hírt, hogy Jandenes tábornoktól hivatalos táviratot kapott Manila átadásáról. A miniszternek hivatalosan csak arról van tudomása, hogy Augusti tábornok Hongkongba érkezett.

Madrid, aug. 17. (Saját tud. táv.)
 A minisztertanács ma a spanyol katonáknak Kuba szigetéről való hazaszállítása felett tanácskozott. Holnap a minisztertanács valószínűleg a béketárgyalásokra kiküldendő biztosok választásával fog foglalkozni. A Cortez összehívásának kérdését a minisztertanács nem fogja fontolórá venni, mert mint hírlik, Sagasta miniszterelnök és a többi miniszterek között nézeteltérések forognak fenn és a miniszterek állítólag el vannak tökélve, hogy válságot idéznek elő.

Madrid, aug. 17. (Saját tud. táv.)
 A kormány elhatározta, hogy Kubán, Puerto-Ricón és a Filippi-szigeteken levő tábornokok lemondási kérvényeit elutasítja. Mint bizonyosat állítják, hogy a Cortez szeptember 15-ére egybehívják.

Tüzek.

Budapest, aug. 17. (Saját tud. távirata.)
Lyonból távirják: Montplaitir külvárosában a katonai felszerelési gyár leégett.

Budapest, aug. 17. Saját tudós. távirata.)
Nisny Movgorodból távirják: Tegnap éjjel itt ismét tűz támadt egy munkaházban egy munkás gondatlansága következtében. A falépcsőzettel ellátott épület lakosainak egy része, a kik álmukból felriadtak az ablakokon kiugorva menekültek meg. Ma estig 13 elszenesedett holttestre akadtak a leégett ház romjai alatt! Még sok embernek nem akadtak nyomára. Attól tartanak, hogy a halottak száma igen nagy.

El Ferol környékén nagy tűz támadt, közelebbi részleteket még nem tudnak.

KÖZGAZDASÁG.

A chilisalétrom használatának eltiltása szőlők trágyázásánál. Egy német lap ezen cím alatt azt a hírt közli, hogy az ahrweile és walporzheimi szőlőszeti egyesületek szigorúan megtiltották tagjainak azt, hogy szőlőiket ezentul chilisalétrommal trágyazzák. Ezen intézkedéseket avval indokolják a szóban levő egyesületek, hogy beható és gondos tanulmány arra a tapasztalatra vezette őket, hogy legkivált akkor a midőn a szőlők már érni kezdenek, a chilisalétrommal való trágyázás 6-8 fokkal csökkenti a must fajsúlyát, anélkül, hogy a beérést elősegítene. Azon időponttól kezdve ugyanis, amidőn a firtók nőni kezdenek, a tőke összes tápanyagait a bogyókba szállítja, mialatt a tőke maga megszűnik tovább fejlődni. A tápsók egyenesen a bogyókba kerülne és ezáltal fobosodik a must fajsulya.

Azt hihetnők, hogy a chilisalétromot czél-szerűen alkalmazhatjuk, miután ez kiváltképpen szegényebb talajok esetén erőteljes kifejlődésre készíti a termőhajtásokat. Ezzel szemben azonban az a nézet merült fel, hogy épolj előnyösen alkalmazhatunk más trágyanemet is. Arra hivatkoztak ugyanis, hogy a késő nyáron chilisalétrommal trágyázott répák is kevésbé jó termést nyújtanak és kerti növények, valamint egyéb gyümölcsök is ezen trágyázás által elvesztették zamatauk egy jelentékeny részét. Ezen kérdés tehát elég fontos és érdekes arra nézve, hogy a kísérleti állomások kísértsék meg beható tanulmány utján a valódi tényálladékokat megállapítani.

Erre vonatkozólag azt jegyzi meg a fenti külföldi lap, hogy chilisalétromm illeten való hatásának kimagyarázása még nem indokolja a két szőlészeti egyesület tilalmazását. Az a feltételezés, hogy a tőke salétromsavas vegyületeket (a tápsókat) a firtókba szállítja és ott lerakja, nincs még sem bizonyítva sem indokolva. Ezt csak pontos és beható kísérletek és tapasztalati megfigyelések állapíthatnák meg. Különben sem szabad a répát a szőlővel párhuzamba állítani.

Az elsőnél a gyökerek, a másodiknál a termés természetnek és dolgoztatnak fel; a chilisalétrom salétromsavának legnagyobb része egyéb különböző légenysavas vegyületekké alakul át, tehát nem szállítatik a firtókba, amint ezt bizonyítani szeretnék, mert a must nem tartalmaz salétromsavas vegyületeket; az azután kétséget nem szenved, hogy chilisalétromm előmozdítja a hajtások erőteljes növekedését, tehát a nagyobb bogyók fejlesztését elősegíti. Ezek azonban vizenyösebb izűek és így a must fajsulya nemhogy növekednék, hanem még megcsappan. Ezt azonban más trágyával való erős trágyázás által is elérhetjük.

Nem indokolt tehát oly kérdésben, mely előbb megvilágításra és tudományos megvitatásra szorul, szavazással dönteni, mert a chilisalétrom bizonyos körülmények között igen alkalmas szer arra nézve, hogy gyenge növényi tőkétet fölsegéljünk.

Az osztrák magyar bank állása aug. 15-én:
Bankjegyforgalom: 648.092.000 frt (— 4.961.000 frt) érczérték: 492.851.000 frt (+ 1.419.000 frt) tárcza: 164.101.000 frt (— 9.405.000 frt.)

lombardüzlet: 25.301.000 frt (+ 611.000 frt),
adómentes bankjegytartalék: 53.080.000 forint
(+ 6.333.000 frt.)

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, augusztus 17.	
Buza őszre	8.36
Buza tavaszra	8.32
Uj tengeri	4.35
Tengeri augusztusra	4.95
Rozs őszre	6.62
Zab őszre	5.35

Értéktőzsde

Az irányzat szilárd.

Budapest, augusztus 17.	
Salgótarjáni	620.—
Wggon-kölcsön	244.—
Villamos vasut	256.75
Osztrák hitel	361.70
Magyar hitel	396.50
Allamvasut	362.—
Déli vasut	78.—
Rimamurányi	253.50
Magyar jelzálog	207.—
Magyar leszámítoló	262.50
Iparbank	104.25
Budapest közuti	389.—
Kereskedelmi	1435.87

Bécs, augusztus 17.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	361.50
Magyar hitel	395.75
Allamvasut	362.—
Birodalmi márka	58.83

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. augusztus 17-én

Magyar aranyjárdék 4%	120.50
Magyar koronajárdék	98.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/10%	119.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2/10%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérési jog megváltási kötvény	100.60
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyeresémi-sorsjegy-kölcsön	158.50
Tiszabályaízi és szegedi sorsjegyek kölcsön	140.—
Osztrák járadék papírban	101.50
Osztrák járadék ezüstben	101.35
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.50
1860. Osztrák államsorsjegyek	140.65
Osztrák magyar bankrészevény	905.—
Magyar hitelbankrészevény	396.50
Osztrák hitelintézeti részevény	361.50
Páris vista	361.75
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.05
Páris vista	47.56
20 márkás arany	11.76

SZERKESZTŐI POSTA

Halából. A jellemzés van elhibázva. Higgye el kérem, hogy olyan férfi jellem sincsen, de ha volna is szörnyen ellentmondó vonásokból való és tul szentimentalis volna. Jön öntől jobb is.

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 104. szám.

Kisbérlet 102. szám

Páratlan.

Páratlan.

Ma szerdán, 1898 augusztus 18-án

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

NIOBE.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Harry Paulton és E. A. Paulton. Fordította Szomaházy István.

Személyek:

Niobe, szobor	Marosi Adél
Dunn Péter, az Általános biz-	
tosító társaság igazgatója	Vendrey Ferencz
Károlin, a felesége	Laczkó A.
Griffin Helén	Váradiné
Griffin Hetty	Károlin huga
Griffin Kornél	Baróti Irma
Lord Hamilton Tomkins, gazdag	Pataki Béla
műbarát	Bartos Gy.
Siloks Péter, Dunn barátja	Leövey Leo
Beatrice, a leánya	Solti Helén
Mifton Magda	Miklósi Margit
Mary, szobaleány	Kövi Kornélia
Innings Fülöp	Odry Árpád
Szolga	Szabó József

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, pénteken

itt először:

1848.

Látványos színmű 9 képből. Irtá: Verő György.

Ez előadásra a jegyek már ma csütörtökön kiválthatók a szinkör nappali pénztárnál.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Értesítés!

Ezennel értesitem a n. é. közönséget, hogy **Voszka Ferencz czipő-kereskedő urnak Nagyvárad, Fő-utca** (Apáczta templommal szemben) a mai napon

legczélszerűbb szeremet átadtam,

amelyel mindenki képes **10 percz alatt kés nélkül és minden fájdalom nélkül, régi vagy fájdalmas tyúkszemeket eltávolítani.**

Megsértés vagy vérmérgezés teljesen ki van zárva.

Kiváló tisztelettel

M. M. Jutkovitz, tyúkszem-műtő
BÉCS.

Miután **M. M. Jutkovitz bécsi tyúkszem-műtő urtól kizárólagos eladását** ezen szernek megkaptam, továbbá hogy az általam történt **első próbán** ezen említett szer lábaimon a **tyúkszemeket teljesen eltávolította,** ezennel igen ajánlom az érdeklődők becses figyelmébe.

Teljes tisztelettel

VOSZKA FERENCZ.

Haszonbérleti hirdetés.

A mélt. gróf Csáky család bihari uradalmi birtokai közül a k-apáti község területén fekvő mintegy 1334 kat. hold szántó, kaszáló és legelőből álló gazdaság, gazdasági épületekkel együtt 1898 évi október 1-től 8 egymásután következő évre haszonbérbe kiadó s zárt ajánlati eljárás utján haszonbérbe adatik.

Az évi haszonbéri összeg minimumát az eddig fizetett 14500 frt évi bér képezi, melyen alól a birtok ki nem adatik. A haszonbérlet közelebbi feltételei alulírott uradalmi ügyésznél (Nagyvárad Fő-utca 698. sz. a.) a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Haszonbérleti szándékozók felhívának, hogy haszonbérleti zárt ajánlataikat, melyekben a részletes feltételek ismerete és elfogadása világosan kiteendők, **1898 évi augusztus hó 25-ik napjának d. u. 6 órájáig** alulírt uradalmi ügyészhez 500 frt bánatpénz kapcsában nyujtsák be. Az uradalom fentartja magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül belátása szerint választani.

Nagyvárad, 1898. augusztus 10-én.

Dr. Fazekas Imre,

a gróf Csáky család bihari uradalmainak ügyésze.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Kolozsvar—Nagyvarad—Budapest.						Budapest—Nagyvarad—Kolozsvar.						Puspok-Ladany—Debreczen—Ermihelyfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvar ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	2 15	5 45	8 30	—	P.-Ladany ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykata >	10 20	3 25	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20
Csucs >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Ermihelyfalva erk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 28
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladany >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Ermihelyfalva—Debreczen—Puspok-Ladany.					
Bratka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Barand >	—	—	12 07	2 12	5 17		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sap >	1 17	6 15	12 24	2 27	5 38	Ermihelyfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13
Elesd >	1 48	7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	8 54
Mezo-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladany erk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
V. Varsarhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Leta—Vertes—Debreczen—Nagy-Leta					
V. Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvarad erk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Puspoki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Leta-	5 25	1 05
Nagyvarad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvarad erk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sarand >	9 28	5 06	Vertes ind.	—	—
Puspoki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvarad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Palyi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 25	—	2 30	4 05	1 31	H.-Palyi >	10 05	5 41	H.-Palyi >	6 03	1 48
Mezo-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Varsarhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Palyi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mezo-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	—	—	3 03	4 38	2 19	N.-Leta-	—	—	Sarand >	6 40	2 29
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Elesd >	—	—	3 21	4 56	2 50	Vertes erk.	10 43	6 15	Debreczen e.	7 18	3 13
Sap >	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	—	—	3 45	5 20	3 32	Sarand—Derecske. Derecske—Sarand.					
Barand >	—	—	1 01	12 41	5 13	Bratka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Sarand ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladany >	4 05	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	8 51	4 27	6 04	Derecske erk.	9 57	5 35	Sarand erk.	6 20	2 09
Csucs >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucs >	—	—	4 16	9 06	4 53						
Szolnok >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	—	—	4 52	9 37	5 32						
Nagy-Kata >	—	—	—	—	—	Kolozsvar erk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—						
Budapest erk.	7 50	1 50	6 20	7 10	—												

Nagyvarad—Szeged.				Szeged—Nagyvarad.				Nagyvarad—Arad.				Arad—Nagyvarad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvarad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvarad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 35
Ösi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Varsarhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Less >	10 48	4 56	8 06	Oroszhasza >	5 39	11 54	9 38	Bekes-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Ketegyhaza >	6 14	12 37	10 54
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Ketegyhaza >	2 54	7 44	5 03	Bekes-Csaba >	7 —	2 33	4 50
Cseffa >	11 0	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad erk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvarad erk.	9 32	5 30	8 31
Ketegyan >	11 46	5 57	9 37	Ketegyan >	7 56	3 39	6 09	Szombatsag-Rogoz—Dobrest. Dobrest—Szombatsag-Rogoz.							
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatsag-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cseffa >	8 42	4 34	7 18	Nanhegyesel >	6 34	8 21	Nanhegyesel >	4 32	6 46		
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Dobrest erk.	6 44	8 31	Szombatsag-Rogoz erk.	4 56	7 10		
Oroszhasza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51								
H.-M.-Varsarhely >	4 00	9 26	7 00	Ösi >	9 21	5 19	8 16								
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvarad erk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvarad—Belenyas—Vaskoh.				Vaskoh—Belenyas—Nagyvarad				Nagyvarad—Gyoma				Gyoma—Nagyvarad.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.	V. v.		V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.
Nagyvarad ind.	3 50	2 40	—	Vaskoh ind.	4 30	2 30	—	Nagyvarad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 40	2 40	—
V.-Velenceze >	4 05	2 51	—	Lunka-Rezbanya >	4 42	2 43	—	Ösi >	6 08	2 51	—	Deva-Vanya >	4 37	3 43	—
Felix-Furdö >	4 32	3 13	—	Szudries >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 05	—	Koros-Ladany >	5 13	4 25	—
Kardö >	4 50	3 27	—	Belenyas >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 17	—	Szeghalom >	5 40	4 56	—
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	5 58	4 15	—	Koros-szeg >	7 02	3 36	—	Vesztö >	6 12	5 33	—
Tasädfö >	6 07	4 31	—	Belenyas-Ujlak >	6 10	4 27	—	Szakal >	7 39	4 05	—	Köt >	6 38	6 08	—
Dräg-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	6 19	4 37	—	Nagy-töti >	7 55	4 21	—	Iröz >	6 52	6 22	—
Magyar-Cséke >	6 50	5 —	—	Sölyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 04	—
Dused >	7 05	5 12	—	Gyanta >	6 56	5 19	—	Iröz >	8 42	4 49	—	Nagy-töti >	7 22	7 13	—
Szombatsag-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollöd >	7 10	5 34	—	Köt >	9 19	5 14	—	Sakal >	7 48	7 49	—
Hollöd >	7 58	5 58	—	Szombatsag-Rogoz >	7 31	6 03	—	Vesztö >	9 44	5 32	—	Koros-szeg >	8 11	8 18	—
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dused >	7 55	6 34	—	Szeghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 33	—
Sölyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	8 07	6 49	—	Koros-Ladany >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 53	—
Borz >	8 53	6 50	—	Dräg-Cséke >	8 26	7 17	—	Deva-Vanya >	12 03	7 21	—	Ösi >	9 03	9 12	—
Belenyas-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasädfö >	8 40	7 33	—	Gyoma erk.	12 45	8 06	—	Nagyvarad erk.	9 20	9 30	—
Sonkolyos >	9 18	7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvarad—Ermihelyfalva Ermihelyfalva—Nagyvarad.							
Belenyas >	10 04	7 47	—	Kardö >	9 27	8 31	—		Vegyes v.	Vegyes v.	Vegyes v.	Vegyes v.			
Szudries >	10 27	8 09	—	Felix-Furdö >	9 40	8 45	—	Nagyvarad ind.	6 50	5 40	Ermihelyfalva ind.	5 05	5 20		
Lunka-Rezbanya >	10 56	8 21	—	V.-Velenceze >	10 01	9 09	—	B.-Puspoki >	7 17	5 57	Erselind >	5 37	6 01		
Vaskoh erk.	11 12	8 49	—	Nagyvarad erk.	10 11	9 19	—	Bihar >	7 44	6 20	Szekelyhid >	6 14	6 46		
								Paptamasi >	8 13	6 48	Nagykagya >	6 27	7 00		
								Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diöszeg >	6 42	7 20		
								B.-Diöszeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 38		
								Nagykagya >	9 07	7 38	Paptamasi >	7 24	8 04		
								Szekelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 28		
								Erselind >	10 08	8 26	B.-Puspoki >	8 05	8 59		
								Ermihelyfalva erk.	10 44	9 —	Nagyvarad erk.	8 21	9 02		

Szekelyhid—Margitta				Margitta—Szekelyhid				Furdö-vonatok.			
	V. v.	V. v.	V. v.		V. v.	V. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig
Szekelyhid ind.	9 50	7 55	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—	Nagyvarad ind.	—	—	9 50
Apätkeresztur >	10 46	8 41	—	Monos-Petri >	4 46	4 56	—	Nagyvarad vasärtér	6 30	8 10	9 43
V.-Abrány >	11 03	8 55	—	V.-Abrány >	4 57	5 08	—	V. Velenceze	6 46	8 25	10 —
Monos-Petri >	11 16	9 06	—	Apätkeresztur >	5 13	5 26	—	Rontö	7 01	8 37	10 14
Margitta erk.	11 28	9 16	—	Szekelyhid erk. reg.	5 54	6 07	—	Puspök-furdö	7 06	8 42	10 19
								Felix-furdö	7 22	8 56	10 37
								Menetdij krban állami vasuton			
I. o.	II. o.	III. o.	—	Szept. 15-ig	Szept. 16-ig	Szept. 15-ig	—	Menetdij krban közuti vasuton			
—	—	—	—	—	—	—	—	II. o. III. o.			
—	—	—	—	—	—	—	—	—			
30	15	10	—	—	—	—	—	—			
40	22	15	—	—	—	—	—	—			
40	22	15	—	—	—	—	—	—			
40	22	15	—	—	—	—	—	—			

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik. A * jelzettek feltételes megálló helyek.